

#CepimoSe

NALEZIMO SE
**DOBRIH
NAVAD**

CEPIMO SE

www.cepimose.si

CEPLJENJE PROTI COVIDU-19

Za uspešno obvladovanje epidemije je pomembno, da stopimo skupaj.

Nalezimo se dobrih navad - cepimo se.

O COVIDU-19

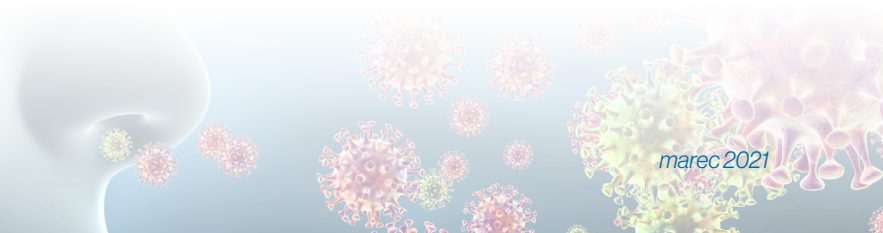
Kaj sta SARS-CoV-2 in covid-19?

Covid-19 je poimenovanje za bolezen, ki jo povzroča novi koronavirus SARS-CoV-2, za katerega je značilno, da je zelo nalezljiv in se hitro širi med ljudmi. Covid-19 ima lahko težji potek, ki pri 20 odstotkih obolelih zahteva bolnišnično zdravljenje.

Novi koronavirus se med ljudmi prenaša s kužnimi kapljicami, ki nastanejo ob kašljanju, kihanju, govorjenju, petju ali pospešenem dihanju okužene osebe. Najpogosteje se okužba širi, če smo v tesnem stiku, okužbo pa lahko na druge prenesemo tudi, če jo prebolevamo brez simptomov. Okužimo se lahko tudi ob stiku z onesnaženimi površinami z izločki dihal, npr. če se onesnaženih površin dotaknemo s prsti in virus zanesemo na sluznice nosu, ust in oči.

Kdo se lahko okuži z novim koronavirusom?

Z novim koronavirusom se lahko okuži vsak, tako starejši kot tudi mlajši, izkušnje pa kažejo, da imajo težji potek bolezni starejši in kronični bolniki (kot so kronične bolezni dihal, sladkorna bolezen, srčno-žilne bolezni, rak ipd.). Pri otrocih bolezni večinoma poteka blago.

Kako se lahko pred okužbo s covidom-19 zaščitimo?

Vsak od nas lahko pomembno prispeva k preprečevanju širjenja virusa. Pri tem je najpomembnejše, da upoštevamo priporočena zaščitna ravnanja: vzdržujemo medosebno razdaljo vsaj 2 m, pravilno nosimo masko, poskrbimo za higieno rok, zmanjšajmo medosebne stike z drugimi in v primeru bolezni ostanimo doma. Predvsem pa se, ko bomo na vrsti, cepimo. S tem namreč izkazujemo skrb tako zase kot tudi za vse okoli nas.

**PRED OKUŽBO S COVIDOM-19 SE
NAJUČINKOVITEJE ZAŠČITIMO
S CEPLJENJEM**

Zakaj je cepljenje pomembno?

Novih okužb ne moremo dovolj učinkovito preprečevati samo z zaščitnimi ravnanji - pričakujemo, da bomo to dosegli z ustrezno precepljenostjo prebivalcev z varnimi in učinkovitimi cepivi.

**S CEPLJENJEM ZAŠČITIMO
SEBE IN DRUGE**

**CEPLJENJE NAS ZAŠČITI
PRED BOLEZNIJO
TER TEŽAVAMI, TVEGANJI IN
POSLEDICAMI, KI JIH PRINAŠA**

Ali so cepiva varna?

Skrb glede varnosti in učinkovitosti cepiv je odveč. Vsa cepiva morajo namreč skozi enake, točno določene, postopke testiranja in ocenjevanja, kjer se preverja njihova učinkovitost in varnost, za kar poskrbijo ustrezne inštitucije. Cepiva proti covidu-19 so bila preizkušena v kliničnih testiranjih, v katerih je sodelovalo več deset tisoč ljudi. Časovnica je bila res strnjena, vendar se je upoštevalo vse pomembne vmesne korake, spremljanje in ocenjevanje varnosti cepiv pa se bo nadaljevalo tudi, ko bodo cepiva v splošni uporabi.

**CEPLJENJE PROTI COVIDU-19
JE VARNO IN UČINKOVITO**

Komu je cepljenje namenjeno?

Cepljenje je brezplačno in bo zagotovljeno vsem odraslim prebivalcem, ki se bodo želeli cepiti. Najprej bodo cepljeni oskrbovanci in zaposleni v domovih za starejše občane, najbolj izpostavljeni zdravstveni delavci, starejši, kronični bolniki in zaposleni v nujnih službah. Postopoma pa se cepljenje razširi na vse prebivalce.

**CEPLJENJE PROTI COVIDU-19
JE BREZPLAČNO ZA VSE**

Kako cepiva delujejo?

Cepivo proti covidu-19 izzove naš imunski sistem, da ustvari ustrezno imunsko zaščito proti virusu. Z vnosom cepiva v telo vnesemo navodilo za nastanek virusne beljakovine, ki jo imunski sistem prepozna in ustvari zaščito. Ko smo naslednjič v stiku z virusom, ga imunski sistem prepozna in uniči, še preden bi povzročil bolezen covid-19.

Ali lahko zaradi cepljenja zbolimo za covidom-19?

Cepivo proti covidu-19 ne vsebuje virusa in ne more povzročiti bolezni. Če zbolimo po prejemu prvega odmerka cepiva, smo bili najverjetneje okuženi že v času cepljenja in še nismo imeli simptomov ali pa smo se okužili v naslednjih nekaj dneh.

Ali se moramo cepiti tudi proti covidu-19, če smo se že cepili proti gripi?

Cepljenje proti gripi nas ne zaščiti pred covidom-19, saj gre za cepljenje proti različnim virusom. Med enim in drugim cepljenjem je priporočljiv razmik 14 dni, a le zato, da se izognemo napačnemu pripisovanju morebitnih neželenih učinkov.

Ali naj se cepimo tudi tisti, ki smo že preboleli covid-19?

Cepljenje je smiselno tudi po prebolelem covidu-19, saj pričakujemo, da bomo po cepljenju boljše in dolgotrajnejše zaščiteni, kot če bi bolezen preboleli.

Ali smo po cepljenju takoj zaščiteni?

Zaščita se predvidoma vzpostavi 7 ali 14 dni po drugem odmerku (odvisno od vrste mRNA cepiva) oziroma 21 dni po prvem odmerku cepiva AstraZeneca.

Ali se bo treba po cepljenju še vedno testirati?

Ko je zaščita vzpostavljena, testiranje v naslednjih treh mesecih ni potrebno, razen če opazimo simptome oz. znake bolezni.

Ali po cepljenju virusa ne bomo mogli prenesti na svoje bližnje?

Zaenkrat nimamo dovolj dokazov, da cepljeni posamezniki ne morejo prenašati virusa, zato tudi po cepljenju še vedno upoštevajmo priporočena zaščitna ravnanja in si tako prizadevajmo, da preprečimo morebitno širjenje.

Ali smo lahko zaradi cepljenja na testiranju pozitivni?

Cepljenje proti covidu-19 ne more povzročiti pozitivnega rezultata PCR testa ali hitrega antigenskega testa. Oba testa namreč iščeta in izmerita prisotnost virusa, v cepivu pa virusa ni, je le informacija za izdelavo proteina.

Ali se cepivo lahko vgradi v našo DNK in jo spremeni?

Cepivo proti covidu-19 ne povzroči spremembe človeške DNK, saj se ne vgrajuje v celično jedro in v celicah obstane le toliko časa, da sproži nastajanje protiteles in naše telo prične z imunskim odzivom, nato pa se razgradi.

Ali lahko izbiramo, s katerim cepivom želimo biti cepljeni?

Vsa cepiva, ki so registrirana, so varna in učinkovita. Glede na omejeno dobavo cepiva in veliko število čakajočih na cepljenje, izbira cepiva s strani posameznika trenutno ni mogoča.

Ali lahko za drugi odmerek izberemo drugo vrsto cepiva?

Osebe, ki prejmejo prvi odmerek cepiva enega proizvajalca, naj tudi za drugi odmerek prejmejo cepivo istega proizvajalca.

Ali se lahko cepimo, če imamo alergijo na penicilin, pike žuželk ali hrano?

Če imamo alergijo na penicilin ali določeno vrsto hrane, se vseeno lahko cepimo.

Ali cepiva proti covidu-19 povzročajo neplodnost?

Zmotna trditev, ki se je pojavila na spletu glede možnega nastanka neplodnosti po cepljenju proti covidu-19, izhaja iz napačne domneve, da naj bi bila beljakovina S, virusa SARS-CoV-2, proti kateri s cepljenjem izzovemo nastanek protiteles, zelo podobna človeškemu proteinu posteljice sincitin-1, zaradi česar naj bi potencialno lahko prišlo do avtoimunske reakcije s poškodbo posteljice in posledičnim splavom. To ne drži, saj je ujemanje med proteini S in proteini v nastajajoči posteljici zanemarljivo. Polega tega je protein posteljice sincitin-1 med tistimi proteini, proti katerim imunski sistem vzpostavi toleranco in proti takim proteinom do navzkrižnih avtoimunskih reakcij ne prihaja. Trditev, da naj bi bila protitelesa, ki bodo delovala proti novemu koronavirusu, škodljiva pri nastajanju posteljice, je torej neresnična. Ženskam zanositve po cepljenju ni potrebno odlagati.

Kako je s cepljenjem kroničnih bolnikov?

Kronični bolniki so skupina z večjim tveganjem za težji potek covid-19, zato spadajo med prednostne skupine za cepljenje.

Kako je s cepljenjem oseb, ki imajo oslabiljen imunski sistem?

Ljudje, ki jemljejo zdravila, ki zmanjšajo delovanje imunskega sistema, se lahko cepijo, vendar bo učinkovitost cepljenja nekoliko manjša.

Kako je s cepljenjem nosečnic in doječih mater?

O cepljenju nosečnic in doječih mater je zelo malo podatkov, ki pa ne kažejo, da bi bilo cepivo kakorkoli škodljivo za nosečnice, plod in novorojenčka. Cepljenje se lahko opravi po skrbnem tehtanju koristi in tveganj v posvetu z izbranim družinskim zdravnikom in/ali ginekologom, kar je posebej pomembno pri nosečnicah s tveganji za težji potek covid-19 in pri nosečnicah, ki so izraziteje izpostavljene okužbi (zlasti zdravstvenih delavkah). Po porodu ni zadržkov za cepljenje in enako velja tudi pri doječih materah.

Kako je s cepljenjem otrok?

Ker se otroci v klinične študije vključujejo šele naknadno, zaenkrat ni dovolj podatkov o varnosti in učinkovitosti cepljenja pri njih, zato se za zdaj ne cepijo.

Komu se cepljenje trenutno odsvetuje in komu se svetuje previdnost?

Kontraindikacija za cepljenje je le huda alergija na sestavine cepiva, previdnost pa je potrebna pri dokazani anafilaktični reakciji neznanega vzroka v preteklosti. Pri osebah s hudim akutnim vročinskim stanjem ali akutno okužbo je cepljenje potrebno odložiti.

Ali imajo cepiva lahko kakšne neželene učinke?

Tako kot vsako cepivo, imajo lahko tudi cepiva proti covidu-19 neželene učinke, ki pa so običajno blagi do zmerni in prehodni. V naslednjih dveh dneh po cepljenju se lahko pojavijo bolečina, otekline in/ali rdečina na mestu cepljenja, utrujenost, glavobol, bolečine v mišicah in sklepih, mrzlica, povišana telesna temperatura, slabost, bruhanje, oteklost bezgavk, ki pa običajno izzvenijo v nekaj dneh. Te reakcije so pričakovane in kažejo, da se je naš imunski sistem odzval na cepljenje.

Informacije o cepivih in cepljenju pridobivajmo iz zanesljivih virov

Zaradi široke uporabe spleta in družbenih omrežij je tudi na področju cepljenja proti covidu-19 na voljo veliko različnih informacij. Zavedati pa se je treba, da niso vse resnične. Informacije zato vedno pridobivajmo iz zanesljivih in uradnih virov ter od strokovnjakov, ki se s področjem ukvarjajo.

**ZA DODATNE INFORMACIJE O CEPLJENJU
OBIŠČITE WWW.CEPIMOSE.SI**

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Ukrepi na področju obvladovanja
širitve COVID-19 s poudarkom na
ranljivih skupinah prebivalstva

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

#OstaniZdrav

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada v okviru odziva Unije na pandemijo COVID-19.